

Bosna i Hercegovina

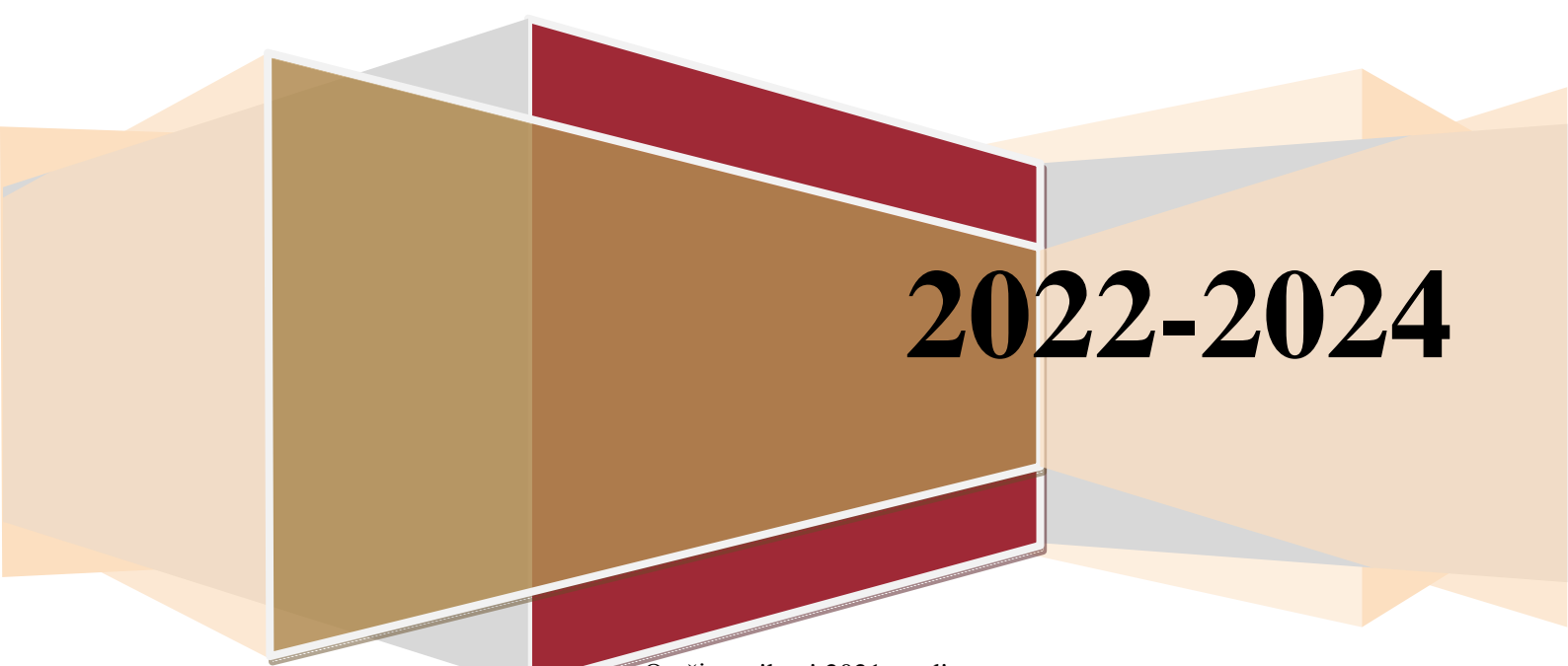
Federacija Bosne i Hercegovine

ŽUPANIJA POSAVSKA

Vlada Županije Posavske

SMJERNICE EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE ŽUPANIJE POSAVSKE

za razdoblje 2022.-2024. godina

2022-2024

Orašje, svibanj 2021. godine

KAZALO:

Popis korištenih skraćenica	3
1. UVOD	4
2. MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI BIH ZA RAZDOBLJE 2019.-2024. GODINA	5
2.1. Ekonomska kretanja u BiH u 2020. godini	5
2.2. Projekcija ekonomskih kretanja u BiH u 2021. godini	6
2.3. Projekcije ekonomskih kretanja u BiH za razdoblje 2022.-2024. godina	7
2.4. Rizici po makroekonomske projekcije u BiH	9
2.5. Prihodi od neizravnih poreza BiH, 2020.-2024.g.	10
2.6. Rizici po projekcije prihoda	12
2.7. Programski scenarij projekcija	12
3. OSNOVNI POKAZATELJE ŽUPANIJE POSAVSKE U 2020.G.	13
4. POKAZATELJI EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE ŽUPANIJE POSAVSKE U RAZDOBLJU 2022.-2024.G.	17
4.1. Strateško usmjerenje Vlade Županije Posavske	17
4.2. Prihodi Županije Posavske, 2020.-2024.g.	18
5. STRATEGIJA UPRAVLJANJA JAVNIM DUGOM	23

Popis korištenih skraćenica:

BiH	Bosna i Hercegovina
BDP	Bruto domaći proizvod
DEP	Direkcija za ekonomsko planiranje BiH
EDCF	Economic Development Cooperation Fund (Fond za pomoć ekonomskom razvoju)
EK	Europska komisija
EU	European Union (Europska Unija)
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FMF	Federalno ministarstvo financija
FZS	Federalni zavod za statistiku
GIG	Glavne industrijske grupacije
JR	Jedinstveni račun
KD BiH 2010	Klasifikacija djelatnosti BiH iz 2010. godine
KM	Konvertibilna marka
KRW	Korejski won
mil.	Milijun
MMF	Međunarodni monetarni fond
OMA	Odjeljenje za makroekonomske analize
PDV	Porez na dodanu vrijednost
Q1,2...	Kvartal
RFI	Rapid Financing Instrument (Instrument brzog financiranja)
UNO	Uprava za neizravno oporezivanje
ŽP	Županija Posavska

Na temelju članka 18. Zakona o Vladi Županije Posavske ("Narodne novine Županije Posavske", broj; 1/96, 4/96, 8/00 i 2/07), a u svezi članka 17. Zakona o Proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19 i 99/19), na prijedlog Ministarstva financija Županije Posavske, Vlada Županije Posavske na _____sjednici održanoj dana _____ 2021. godine, donosi

**SMJERNICE EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE
ŽUPANIJE POSAVSKE
za razdoblje 2022.-2024. godina**

1. UVOD

Na temelju članka 17. Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19 i 99/19), Vlada Županije Posavske na prijedlog Ministarstva financija Županije Posavske donosi smjernice ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje.

Ovaj dokument treba odražavati utjecaj svih aktualnih procesa iz okružja, s aspekta mogućih implikacija na fiskalni kapacitet Županije Posavske, kao i poboljšati koordinaciju između Vlade Županije Posavske i općina na pripremi proračuna za 2022. godinu. Smjernice ekonomske i fiskalne politike Županije Posavske za razdoblje 2022.-2024.godina, također, trebaju osigurati realan, sveobuhvatan i konsolidiran okvir planiranja rashoda za sve razine vlasti. Pri izradi Smjernica korištene su srednjoročne projekcije, te godišnje procjene prihoda.

Ministarstvo financija Županije Posavske predložilo je Vladi Županije Posavske usvajanje ovog dokumenta kao prvi korak u procesu pripreme Proračuna za 2022. godinu. Smjernice se temelje na:

- Revidiranim projekcijama javnih prihoda za 2021. godinu i projekcijama za razdoblje 2022.-2024. godina
- Dokumentu okvirnog budžeta – Makroekonomske projekcije 2022-2024 Direkcije za ekonomska planiranja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine iz ožujka 2021. godine;
- Odgovarajućim statističkim pokazateljima i informacijama;
- Izvršenju Proračuna Županije Posavske i općina Županije Posavske za 2020. godinu;
- Raspoloživim publikacijama Direkcije za ekonomska planiranja, Odjeljenja za makroekonomske analize UNO, Federalnog zavoda za statistiku i Federalnog zavoda za programiranje razvoja.

Smjernice ekonomske i fiskalne politike Županije Posavske za razdoblje 2022.-2024. godina sadrže:

- Makroekonomske pokazatelje Bosne i Hercegovine za razdoblje 2020.-2024. godina,
- Osnovne pokazatelje Županije Posavske za 2020.godinu,
- Osnovne pokazatelje ekonomske i fiskalne politike Županije Posavske,
- Procjenu prihoda proračuna, i
- Strategiju upravljanja javnim dugom.

2. MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI BIH ZA RAZDOBLJE 2019.-2024. GODINA

Podaci i informacije o makroekonomskim pokazateljima za Bosnu i Hercegovinu za razdoblje 2019.-2024. godina preuzeti su iz Dokumenta okvirnog budžeta – Makroekonomske projekcije 2022.-2024. Direkcije za ekonomska planiranja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

Tablica 1. Makroekonomski pokazatelji BiH za razdoblje 2019.-2024.godina¹

Pokazatelj	Službeni podaci	Projekcije				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nominalni BDP u mil KM	35.892	34.553	35.613	37.274	38.949	41.088
Nominalni rast u %	4,8	-3,7	3,1	4,7	4,5	5,5
BDP deflator (prethodna godina = 100)	101,8	100,4	100,7	101,5	101,2	101,8
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	35.240	34.431	35.363	36.711	38.487	40.356
Realni rast u %	2,9	-4,1	2,3	3,1	3,3	3,6
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	0,6	-1	0,7	1	1,1	1,2
Potrošnja u mil KM	33.334	32.636	33.508	34.686	35.935	37.584
Realni rast u %	2,3	-1,8	1,8	1,7	1,8	2,0
Vladina potrošnja u mil KM	6.862	7.061	7.202	7.433	7.656	7.870
Realni rast u %	0,9	2,5	1,3	0,7	0,5	0,3
Privatna potrošnja u mil KM	26.471	25.575	26.306	27.253	28.279	29.713
Realni rast u %	2,6	-2,9	2,0	2,0	2,2	2,4
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	6.994	6.112	6.351	6.972	7.609	8.443
Realni rast u %	5,8	-10,8	2,7	8,7	7,7	9,0
Vladine investicije u mil KM	929	836	859	969	1.077	1.239
Realni rast u %	4,1	-8,3	1,2	10,8	9,0	11,7
Privatne investicije u mil KM	6.064	5.276	5.492	6.003	6.531	7.204
Realni rast u %	6,1	-11,2	3,0	8,3	7,5	8,6
Uvoz u mil KM	19.482	16.622	17.421	18.627	20.143	21.958
Nominalni rast u %	1,7	-14,7	4,8	6,9	8,1	9,0
Realni rast u %	1,3	-11,4	3,0	4,5	5,1	5,3
Izvoz u mil KM	14.286	11.647	12.386	13.459	14.716	16.175
Nominalni rast u %	0,5	-18,5	6,3	8,7	9,3	9,9
Realni rast u %	0,4	-16,5	4,7	6,0	7,1	7,4
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	18,5	15,8	15,9	16,5	17,0	17,6
Bilanca tekućeg računa u mil KM	-1.087	-1.090	-1.332	-1.457	-1.764	-2.075
Rast u %	-1,2	29,3	3,5	7,4	13,4	15,2
Bilanca tekućeg računa u % BDP-a	-3,1	-4,1	-4,2	-4,3	-4,6	-5,1

2.1. Ekonomska kretanja u BiH u 2020. godini

Prosječna stopa ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u razdoblju 2015.-2019. godina iznosila je oko 3,5% na godišnjoj razini, što je u rangu regionalnog prosjeka zemalja Zapadnog Balkana. Međutim, već početkom 2020. godine došlo je do širenja globalne

¹ DEP: Makroekonomske projekcije 2022-2024, ožujak 2021.

pandemije virusa COVID-19, što je imalo vrlo negativne implikacije na ekonomska kretanja u svijetu, regiji i, u konačnici, u Bosni i Hercegovini.

Ekonomska kriza uzrokovana širenjem globalne pandemije i uvođenjem „lockdown-a“ u Bosni i Hercegovini manifestirala se istovremenim padom agregatne ponude i agregatne potražnje. Tako je u 2020. godini uslijed pada gospodarske aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima (pad BDP-a u EU od 6,5%) došlo do slabljenja izvozne potražnje i smanjenja vanjskotrgovinske razmjene. Prema trenutno raspoloživim podacima ukupna vanjskotrgovinska razmjena u Bosni i Hercegovini u 2020. godini smanjena je za oko 15%, što je posljedica pada ukupnog izvoza (robe + usluge) od 16,5%, i pada ukupnog uvoza od oko 11,5% u realnom smislu. Ova događanja u vanjskom sektoru su se vrlo negativno odrazila na sve segmente domaće potražnje (potrošnja i investicije), obzirom da vanjsko okružje predstavlja najvažniju determinantu ekonomskih kretanja u zemlji. Ovaj pad izvoza iz Bosne i Hercegovine u 2020. godini negativno se odrazio na izvozno orijentirane grane prerađivačke industrije, što je dovelo do pada proizvodnje i zaposlenosti u okviru iste.

Pad zaposlenosti od preko 1%, smanjen priliv doznaka građana iz inozemstva od 13,6%, te slabljenje kreditne aktivnosti u 2020. godini doveli su do smanjenja raspoloživog dohotka građana u Bosni i Hercegovini. Ovo smanjenje raspoloživog dohotka građana, uz manju sklonost ka potrošnji usljed širenja pandemije virusa COVID-19, doveli su do pada privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. U nedostatku službenih podataka iz nacionalnih računa, a na bazi projekcija DEP-a BiH procjenjuje se da je pad privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini u 2020. godine iznosio oko 3% u odnosu na prethodnu godinu.

S druge strane, novonastale okolnosti uslijed pandemije virusa COVID-19 zahtjevale su pojačan angažman institucija u Bosni i Hercegovini kroz povećanje izdataka za zaštitu javnog zdravstva, saniranje ekonomskih posljedica krize i potporu gospodarstvu (oko 2,5% BDP-a), što je dovelo do povećanja javne potrošnje od oko 2,5%. Međutim ovo povećanje nije ni izbliza dovoljno da bi se nadoknadili gubici nastali u okviru privatne potrošnje, tako da se procjenjuje da je u 2020. godini u Bosni i Hercegovini došlo do pada finalne potrošnje od 1,8% u odnosu na prethodnu godinu.

Ako se ima u vidu da učešće finalne potrošnje u strukturi BDP-u iznosi oko 90%, te da je investicijska aktivnost u zemlji smanjena za oko 10%, procjena DEP-a BiH je da je Bosna i Hercegovina u 2020. godini ostvarila pad BDP-a od preko 4% u odnosu na prethodnu godinu.

2.2. Projekcija ekonomskih kretanja u BiH u 2021. godini

Početak 2021. godine, kako u zdravstvenom tako i u ekonomskom smislu, nije donio nikakve značajnije promjene u odnosu na 2020. godinu koju je obilježila globalna pandemija virusa COVID-19 virusa. Trenutno raspoloživi kratkoročni statistički pokazatelji nisu dovoljni kako bi se sa sigurnošću utvrdilo je li došlo do stabilizacije ekonomskih prilika u svijetu i Bosni i Hercegovini. Naime, neizvjesnost uzrokovana pogoršanjem epidemiološke situacije i izazovi u okviru procesa cijepljenja zasigurno će prolongirati očekivani proces ekonomske stabilizacije i oporavka u drugu polovicu 2021. godine.

Unatoč velikim izazovima koje sa sobom nosi globalna pandemija COVID-19 virusa i učestalim lockdown-ima ekonomija, Europska Komisija u svom izvještaju „European Economic Forecast – Winter 2021“ iz veljače 2021. godine nagovještava da bi u drugoj polovici 2021. godine moglo doći do postupne stabilizacije ekonomskih prilika u zemljama

EU, što bi se manifestiralo povećanjem BDP-a od 3,7% u odnosu na prethodnu godinu, dok se povratak na predkriznu razinu očekuje zaključno sa 2022. godinom. Međutim EK u okviru ovog izvješća upozorava da će oporavak po zemljama biti neujednačen u zavisnosti od borbe s posljedicama COVID-19, kao i strukturne kompozicije ekonomije zemalja članica. Tako projicirane stope ekonomskog rasta za 2021. godine po zemljama iznose: Austrija 2%, Njemačka 3,2%, Italija 3,4%, Slovenija 4,7% i Hrvatska 5,3%. Ako se ima u vidu da ekonomska kretanja u ovim zemljama predstavljaju važnu strukturnu odrednicu ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini u drugoj polovici 2021. godine može se očekivati postupna stabilizacija ekonomskih prilika u zemlji.

U skladu s tim, prema projekcijama DEP-a BiH usljed poboljšanja gospodarske aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima i jačanju izvozne potražnje očekuje se da bi Bosna i Hercegovina do konca 2021. godine mogla ostvariti rast ukupnog izvoza od 4,7%. S druge strane, očekivani rast uvoza u 2021. godini iznosi 3%, što bi rezultiralo stagnacijom vanjskotrgovinske bilance. Ova stabilizacija prilika u vanjskom sektoru postupno bi se odrazila na ostale segmente domaćeg gospodarstva, kao što su proizvodnja, potrošnja, zaposlenost i investicije. Očekivana stabilizacija proizvodnje i postupni oporavak zaposlenosti, te povećanje priliva doznaka građana iz inozemstva trebali bi potaknuti privatnu potrošnju u Bosni i Hercegovini u okviru koje se očekuje djelimični rast od oko 2% u realnom smislu.

S druge strane, borba s pandemijom COVID-19 u Bosni i Hercegovini zahtjevat će nastavak potpora, kako zdravstvenom i socijalnom sektoru, tako i izravnu potporu gospodarstvu što bi moglo dovesti do povećanja javne potrošnje od minimalno 1,3% u odnosu na prethodnu godinu. Prisutna neizvjesnost kako na domaćem tako i na inozemnom tržištu te smanjeni izvori financiranja mogli bi prolongirati planirana investicijska ulaganja, tako da se u Bosni i Hercegovini u 2021. godini može očekivati tek blaži rast ukupnih investicija od oko 2,5%.

Imajući u vidu nazočnost pandemije u vanjskom okružju i u zemlji, probleme u procesu nabavke cjepiva i nizak institucionalni kapacitet u procesu donošenja odluka, u drugoj polovici 2021. godine u Bosni i Hercegovini se može očekivati postupna stabilizacija ekonomskih prilika. Ova stabilizacija je uvjetovana učinkovitijim djelovanjem u borbi protiv pandemije COVID-19, materijalizacijom pretpostavki ekonomskih kretanja u okružju i učinkovitijim djelovanjem nadležnih institucija u procesu kreiranja i implementacije ekonomskih politika u Bosni i Hercegovini.

Imajući u vidu sve navedene okolnosti i učinak niske osnovice iz prethodne godine u Bosni i Hercegovini na kraju 2021. godine može se očekivati blagi rast BDP od 2,3% u odnosu na prethodnu godinu.

2.3. Projekcija ekonomskih kretanja u BiH za razdoblje 2022.-2024. godina

Ključno uporište za ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini u razdoblju 2022.-2024. godina predstavljat će kretanja gospodarske aktivnosti u eksternom okružju, kao i doprinos internih dinamika u kreiranju ekonomskog rasta. Referentne međunarodne institucije u svijetu, kao što su MMF-Međunarodni Monetarni Fond, Svjetska Banka i Europska Komisija, u svojim dokumentima povratak ekonomske aktivnosti na predkriznu razinu predviđaju u 2022. godini. Tako se prema posljednjim raspoloživim projekcijama EK za

zemlje EU u 2022. godini očekuje ekonomski rast od 3,9%, što djeluje prilično optimistično u ovom trenutku.

Kada su u pitanju glavni trgovinski partneri Bosne i Hercegovine, projicirane stope ekonomskog rasta u 2022. godini iznose: Njemačka 3,1%, Italija 3,5%, Austrija 5,1%, Hrvatska 4,6% i Slovenija 5,2%. S tim u vezi, projekcije DEP-a za srednjoročno vremensko razdoblje glavno uporište imaju u projekcijama navedenih međunarodnih institucija i zasnovane su na pretpostavci poboljšanja gospodarske aktivnosti u vanjskom okružju, što bi stabiliziralo ekonomske prilike i potaklo ekonomski rast u ovom razdoblju.

Osim ovog poboljšanja u vanjskom okružju, jako bitan preduvjet za oporavak ekonomskog rasta u zemlji tijekom promatranog razdoblja predstavljat će i institucionalni kapacitet zemlje u provedbi strukturalnih reformi kako bi se ojačao doprinos internih dinamika u kreiranju istog. Pod pretpostavkom materijalizacije navedenih okolnosti prema projekcijama DEP-a u razdoblju 2022.-2024. godina u Bosni i Hercegovini se očekuje nešto snažniji ekonomski oporavak s prosječnom stopom ekonomskog rasta od preko 3% na godišnjoj razini (2022.: 3,1%, 2023.: 3,3% i 2024.: 3,6%).

Pretpostavlja se da bi ključni oslonac ekonomskog rasta tijekom ovog razdoblja trebala predstavljati domaća potražnja kroz povećanje privatne potrošnje i investicija. Naime, povećanje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji, uz očekivano povećanja industrijske proizvodnje i građevinskih radova praćeno povećanjem broja zaposlenih i prihoda od izvoza (roba i usluga), trebalo bi rezultirati povećanjem raspoloživog dohotka građana, a samim tim i povećanjem privatne potrošnje, koja će kao i prethodnih godina predstavljati ključni oslonac ekonomskog rasta. Tako se u razdoblju 2022.-2024. godine očekuje prosječna stopa rasta privatne potrošnje od 2,2% (2022.: 2%, 2023.: 2,2%, 2024.: 2,4%).

S druge strane, imajući u vidu visoku razinu javne potrošnje u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini i napore koji se ulažu kroz proces fiskalne konsolidacije u Bosni i Hercegovini, tijekom ovog razdoblja očekuje se postupna stabilizacija javnih financija kroz smanjenje javnih rashoda i istovremeno povećanje javnih prihoda kako bi se ograničio rast javne potrošnje. Značajno opterećenje kada su u pitanju javne financije u Bosni i Hercegovini moglo bi predstavljati vrlo izvjesno povećanje javnog duga koji je izravna posljedica COVID-19 i biće vidljivija u srednjem roku.

Tako se u razdoblju 2022.-2024. godina očekuje tek blagi rast javne potrošnje od 0,3% na godišnjoj razini (2022.: 0,7%, 2023.: 0,5% i 2024.: 0,3%). Ako se ima u vidu da bi tijekom ovog razdoblja projicirana stopa ekonomskog rasta bila viša u odnosu na rast javne potrošnje, učešće iste u BDP-u bi se djelimično smanjilo na ispod 20% na kraju 2024. godine. U ovom vremenskom razdoblju očekuje se da bi mjerama fiskalne politike dio sredstava uštede po osnovi tekuće potrošnje trebao biti kanaliziran u svrhu jačanja investicijske potrošnje u Bosni i Hercegovini. Samim tim, uz poboljšanje poslovnog ambijenta, investicije bi za razliku od prethodnih godina mogle imati značajniji rast a samim tim i veći doprinos u očekivanom rastu BDP-a.

U razdoblju 2022.-2024. godine u Bosni i Hercegovini se očekuje povećanje ukupnih investicija po prosječnoj godišnjoj stopi rasta od oko 7,8% (2022.: 7,6%, 2023.: 7,5%, 2024.: 8,2%). U ovom vremenskom okviru pored povećanja privatnih investicija, koje čine većinski dio ukupnih investicija (oko 80% ukupnih investicija), kao što je to i ranije navedeno, očekuje se i značajniji doprinos javnih investicija. Smatra se da bi napredak u procesu europskih

integracija, u kombinaciji s unapređenjem poslovnog okružja kroz reformske procese, moglo povećati interes kako domaćih tako i stranih ulagatelja za investicijsko ulaganja u Bosnu i Hercegovini. S druge strane, obzirom na strukturu i poziciju ekonomije Bosne i Hercegovine, smatra se da će javne investicije predstavljati nešto važniju polugu za poticanje ekonomskog rasta u srednjem roku. Projekti u okviru izgradnje putne infrastrukture i energetske projekti, kao i raspoloživost sredstava kod međunarodnih financijskih institucija bi, uz adekvatnu i pravovremenu implementaciju istih, mogli rezultirati godišnjim povećanjem javnih investicija od oko 10%. Tako bi u srednjoročnom vremenskom okviru udjel javnih investicija u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini bio povećan na oko 3% BDP-a.

Stabilno eksterno okružje uz unaprijeđenje industrijske baze i podizanje konkurentnosti u zemlji predstavljaju preduvjet poboljšanja vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Samo pod uvjetom materijalizacije navedenih eksternih pretpostavki u razdoblju 2022.-2024. godine može se očekivati porast vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. U tom slučaju u Bosni i Hercegovini se može očekivati prosječni godišnji rast izvoza od 6,8%, pri čemu bi projicirani rast izvoza roba i usluga bio prilično ujednačen. Tako bi tijekom ovog razdoblja zahvaljujući ovom izvoznom rastu udjel izvoza u BDP-u bio povećan na oko 40% na kraju 2024. godine. S druge strane, očekuje se da bi se uvoz u ovom vremenskom razdoblju trebao kretati po nešto sporijoj godišnjoj stopi rasta od 5%. Tijekom ovog razdoblja očekuje se prilično izbalansiran rast uvoza roba i rast uvoza usluga. Posljedica ovakvog kretanja uvoznog rasta bila bi stabilizacija udjela uvoza u BDP-u na oko 53% BDP-a na kraju 2024. godine. Nešto snažniji rast izvoza u odnosu na rast uvoza u srednjem roku bi rezultirao postupnom stabilizacijom vanjskotrgovinske bilance kao udjel u BDP-u na oko 13%, odnosno neutralnim doprinosom ekonomskom rastu, dok bi pokrivenost uvoza izvozom zaključno sa 2024. godinom trebala iznositi oko 73,5%.

2.4. Rizici po makroekonomske projekcije u BiH

Rizici za ostvarivanje navedenih makroekonomskih projekcija su uglavnom negativni i mogu se klasificirati u dvije skupine (vanjski i unutarnji), pri čemu su vanjski rizici prilično izvjesniji i utjecajniji na kretanje ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini.

Pored činjenice da su raspoloživi izvještaji međunarodnih institucija već ranije najavljivali slabljenje ekonomske aktivnosti u eksternom okružju, izbijanje globalne epidemije virusa COVID-19 se nametnulo kao ultimativni primarni rizik po realizaciju ovih projekcija iz osnovnog scenarija. Potrebno je imati u vidu da je tijekom prethodnih godina eksterno okružje (prije svega zemlje EU) kroz trgovinske i kapitalne tokove predstavljalo glavnu strukturalnu odrednicu većine ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini.

Visoka razina trgovinske integracije (koncentracije) uz nedovoljno diverzificiranu izvoznou ponudu za zemlju kao što je Bosna i Hercegovina može predstavljati i potencijalni izvor rizika po ekonomska kretanja u srednjem roku. Naime, eventualno produžavanje COVID-19 krize i dodatno slabljenje gospodarske aktivnosti u zemljama EU, što se ponajviše odnosi na zemlje poput Njemačke i Italije, izravno bi se odrazilo na ekonomski rast kako u 2021. godini, tako i tijekom cjelokupnog programskog razdoblja. Naime, pogoršanje ekonomskih prilika u vanjskom okružju vrlo vjerojatno bi ugrozilo pretpostavke iz osnovnog scenarija.

S druge strane, ova dešavanja u međunarodnom okružju bi usporila i produžila planirani ekonomski oporavak zemlje u srednjem roku. Pretpostavka je da bi Bosna i

Hercegovina dosta teže ostvarila ekonomski rast od vremena prije izbijanja pandemije COVID-19 (oko 3% na godišnjoj razini), a približavanje potencijalnoj razini BDP-a bi bilo prolongirano.

Usljed visoke razine trgovinske integracije sa zemljama EU, niža razina izvozne potražnje dovela bi do sporijeg oporavka izvoza, niže razine proizvodnje i samim tim bi pogodio agregatnu ponudu Bosne i Hercegovine. S druge strane, slabljenje ekonomske aktivnosti u eksternom okružju nesumnjivo bi dovelo do sporijeg oporavka domaće agregatne potražnje, jer bi niža razina proizvodnje usporila planirana povećanja zaposlenosti i plaća, što bi uz slabiji priljev doznaka građana iz inozemstva oslabilo raspoloživi dohodak građana odnosno privatnu potrošnju. Niža razina ukupne gospodarske aktivnosti u zemlji bi nesumnjivo dovela do usporavanja očekivanih investicijskih ulaganja kako privatnog tako i javnog sektora.

S duge strane, prijetnju realizaciji projekcija iz osnovnog scenarija predstavljaju i unutarnji izazovi odnosno unutarnji rizici u Bosni i Hercegovini. Unutarnje rizike predstavljaju složen sustav donošenja odluka i spor tempo provođenja strukturalnih reformi u zemlji. Eventualna kašnjenja u implementaciji interventnih mjera uslijed pandemije COVID-19, kao i provođenju općih strukturalnih reformi, moglo bi se negativno odraziti na ukupni ekonomski rast. Parcijalno provođenje programom predviđenih strukturalnih reformi (poslovno okružje, tržišta rada, obrazovanja, tržišta energije, transporta i socijalne zaštite), kao i migracije mladog i obrazovanog stanovništva, nesumnjivo bi rezultiralo smanjenjem produktivnosti i sporijim rastom BDP-a od projiciranog u osnovnom scenariju.

2.5. Prihodi od neizravnih poreza BiH, 2020.-2024.g.

Prema projekcijama Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) iz ožujka 2021. godine, u Bosni i Hercegovini je BDP u 2020. godini pao za 4,1%, u realnom smislu. Posljedični pad prihoda od neizravnih poreza u BiH iznosio je čak 9,3% u odnosu na prihode iz prethodne godine.

Direkcija za ekonomsko planiranje BiH procjenjuje da će neizvjesnost uzrokovana pogoršanjem epidemiološke situacije prolongirati očekivani proces ekonomske stabilizacije i oporavka u drugu polovicu 2021. godine. U DEP-ovom dokumentu iz ožujka 2021. godine se navodi da je stabilizacija uvjetovana efikasnijim djelovanjem u borbi protiv pandemije COVID-19, materijalizacijom pretpostavki ekonomskih kretanja u okruženju i učinkovitijim djelovanjem nadležnih institucija u procesu kreiranja i implementacije ekonomskih politika u Bosni i Hercegovini, te da se, imajući u vidu sve navedene okolnosti i učinak niske osnovice iz prethodne godine, u Bosni i Hercegovini na koncu 2021. godine može očekivati realni rast BDP od 2,3% u odnosu na prethodnu godinu.

U prvom kvartalu 2021.godine ostvaren je pad naplate neizravnih poreza od 4,5%. Imajući u vidu da je neto naplata neizravnih poreza u ožujku dostigla naplatu iz ožujka 2020., kao i visoke stope rasta uvoza i izvoza, može se zaključiti da se ekonomija i potrošnja u BiH polako oporavljaju. Na to ukazuje i sve manji deficit po vrstama prihoda u odnosu na naplatu u 2020. Gubici prihoda za tri mjeseca su minimalni: PDV-a -9,7 mil KM, carina -2,1 mil KM i putarine -4,3 mil KM. Zabrinjava naplata trošarina, koja je za 61,1 mil KM manja nego u prvom kvartalu 2020. Pri tome, za razliku od ostalih vrsta prihoda, koje su pod snažnim utjecajem makroekonomskih čimbenika - kretanja ekonomije, uvoza, izvoza, potrošnje, kretanje naplate trošarina na duhanske preradevine je velikim dijelom pod utjecajem eksternih

čimbenika, poput poslovnih politika duhanskih kompanija (npr. cjenovna politika), pandemije i uvedenih ograničenja pri unosu u EU.

Prilikom izrade projekcija prihoda za 2021. godinu ne može se osloniti na sezonsku shemu naplate prihoda, s obzirom da je ona izašla iz svih ranijih okvira zbog učinaka COVID-19 pandemije u prethodnoj i tekućoj godini. Prema projekcijama DEP-a, oporavak ekonomije se očekuje u drugoj polovici godine, i to pod uvjetima ostvarenja pretpostavki u pogledu materijalizacije ekonomskih kretanja u okruženju i implementacije mjera u zemlji. Imajući u vidu sve navedene specifičnosti projicirana stopa rasta prihoda od neizravnih poreza za 2021. godinu iznosi 2,1%. Projicirane stope rasta prihoda od neizravnih poreza za 2022., 2023., i 2024. godinu iznose 3,4%, 3,5% i 4,4%, respektivno.

Imajući u vidu ogromne nepoznanice u trenutku izrade projekcija o jačini i trajanju šoka uzrokovanog pandemijom postoje značajni rizici za ostvarenje projekcija prihoda od neizravnih poreza, pri čemu prevladavaju rizici lošijeg ishoda. Ostvarenje projicirane razine prihoda od neizravnih poreza podložno je svim rizicima za ostvarenje projiciranih makroekonomskih pokazatelja (DEP) kao i rizicima koji se odnose na samu naplatu prihoda od neizravnih poreza i borbu protiv sive ekonomije.

Za razliku od osnovnog scenarija projekcija prihoda od neizravnih poreza, koje se zasnivaju na pretpostavci da neće biti izmjena u politikama u oblasti neizravnog oporezivanja, programski scenarij projekcija zasniva se na pretpostavci da će doći do izmjene trošarinske politike u pogledu propisanih rokova plaćanja trošarina na duhan. U zakonskoj proceduri je promjena režima naplate trošarina na uvozne duhanske prerađevine koja podrazumijeva naplatu pri uvozu duhanskih prerađevina umjesto u trenutku preuzimanja trošarinskih markica. Prema projekcijama OMA iz programskog scenarija, prelazak sa starog na novi režim naplate prouzročio bi velike jednokratne gubitke prihoda od trošarina.

Projekcije neizravnih poreza temelje se na projekcijama makroekonomskih pokazatelja DEP-a iz ožujka 2021. godine, a uzimaju u obzir trendove naplate neizravnih poreza, te tekuće vladine politike u oblasti neizravnog oporezivanja (osnovni ili *baseline* scenarij).

Projekcije prihoda za razdoblje 2021.-2024. prikazane su u Tablicama 2. i 3. Kako bi se osigurala usporedivost projiciranih i naplaćenih prihoda od neizravnih poreza, projekcije prihoda od neizravnih poreza prikazane su na gotovinskoj osnovi u skladu s izvještajima UNO o naplati po vrstama prihoda.

Tablica 2. Projekcije prihoda od neizravnih poreza u mil. KM (2021.-2024.), travanj 2021. godine

Vrsta prihoda (neto)	u mil. KM					Projicirana stopa rasta (u %)			
	Izvršenje	Projekcija							
	2020	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
PDV	3.748,5	3.842,5	3.977,5	4.120,8	4.309,9	2,5	3,5	3,6	4,6
Trošarine	1.303,5	1.313,3	1.347,0	1.383,5	1.430,3	0,7	2,6	2,7	3,4
Carine	262,2	269,9	285,7	305,4	328,8	2,9	5,9	6,9	7,7
Putarina	583,7	595,6	614,1	634,4	657,2	2,0	3,1	3,3	3,6
Ostalo	32,3	32,3	32,5	32,7	32,9	0,0	0,6	0,6	0,6
UKUPNO	5.930,3	6.053,6	6.256,8	6.476,8	6.759,0	2,1	3,4	3,5	4,4
Namjenska putarina *)	-364,7	-372,3	-383,8	-396,5	-410,8	2,1	3,1	3,3	3,6
SREDSTVA za RASPODJELU	5.565,6	5.681,3	5.873,0	6.080,3	6.348,3	2,1	3,4	3,5	4,4

*) Namjenska putarina je do 1.2.2018. iznosila 0,10 KM/litra derivata nafte, namijenjen u cijelosti za izgradnju autocesta, a od 1.2.2018. 0,25 KM/litra derivata nafte, za izgradnju autocesta (0,20 KM/litri) i izgradnju i rekonstrukciju ostalih putova (0,05 KM/litri).

Tablica 3. Projekcije prihoda od neizravnih poreza u % BDP-a (2021.-2024.), travanj 2021. godine

Vrsta prihoda (neto)	u % BDP-a				
	Izvršenje	Projekcija			
	2020	2021	2022	2023	2024
PDV	10,8	10,8	10,7	10,6	10,5
Trošarine	3,8	3,7	3,6	3,6	3,5
Carine	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Putarina	1,7	1,7	1,6	1,6	1,6
Ostalo	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
UKUPNO	17,2	17,0	16,8	16,6	16,5
Namjenska putarina	-1,1	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
SREDSTVA ZA RASPODJELU	16,1	16,0	15,8	15,6	15,5

2.6. Rizici po projekcije prihoda

Imajući u vidu ogromne nepoznanice u trenutku izrade projekcija o jačini i trajanju šoka uzrokovanog pandemijom COVID-19 virusa, te korištene pretpostavke (DEP, makroekonomske projekcije), postoje značajni rizici za ostvarenje projekcija prihoda od neizravnih poreza, pri čemu prevladavaju rizici lošijeg ishoda. Obzirom na osnovne postavke projekcija neizravnih poreza i ukupne ekonomske uvjete u BiH i u svijetu, ostvarenje projicirane razine prihoda od neizravnih poreza u razdoblju 2021.-2024. podložno je slijedećim rizicima:

- (1) svim rizicima za ostvarenje projiciranih makroekonomskih pokazatelja (DEP), i
- (2) rizicima koji se odnose na samu naplatu prihoda od neizravnih poreza i borbu protiv sive ekonomije.

Projekcije prihoda od neizravnih poreza su usko vezane za projekcije makroekonomskih pokazatelja DEP-a. Svi rizici koje DEP spominje u svojim projekcijama po automatizmu predstavljaju i rizike za projekcije prihoda od neizravnih poreza, budući svako odstupanje realizacije DEP-ovih parametara od njihovih projiciranih vrijednosti neizbježno dovodi i do odstupanja realiziranih od projiciranih prihoda od neizravnih poreza.

U rizike koji mogu ugroziti izvršenje projekcija naplate prihoda od neizravnih poreza u sferi politike i administriranja neizravnim porezima možemo ubrojiti slijedeće:

- Slabljenje borbe protiv crnog tržišta duhanskih prerađevina nakon okončanja harmonizacije poreznog opterećenja cigareta u BiH sa standardima EU;
- Slabljenje borbe protiv PDV prijevара, pogotovo u sferi povrata, koji, u situaciji pada zaposlenosti i nelikvidnosti obveznika postaju atraktivni za prijevare;
- Izmjene politike neizravnog oporezivanja koje bi mogle dovesti do značajnog pada prihoda, kao što su diferencirane stope PDV-a i trošarina;
- Promjena režima naplate trošarina na uvozne duhanske prerađevine čiji su efekti posebno prikazani u Programskom scenariju projekcija.

2.7. Programski scenarij projekcija

Programski scenarij projekcija neizravnih poreza podrazumijeva primjenu izmjena Zakona o trošarinama u području duhanskih prerađevina, koje su usvojene od strane Upravnog odbora UNO.

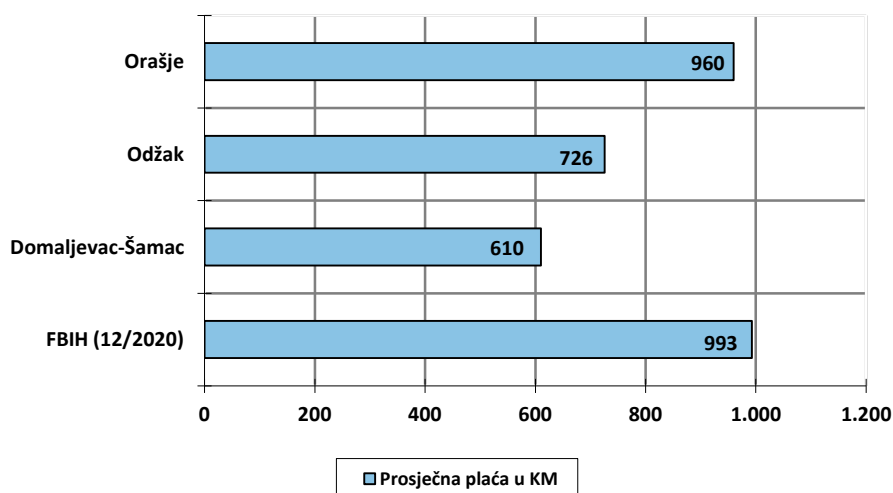
Prelazak sa starog na novi režim naplate će prouzročiti velike jednokratne gubitke prihoda od trošarina. Statička procjena gubitaka prihoda od trošarina bazira se na prosječnoj mjesečnoj uplati trošarina na uvezene duhanske preradevine u 2020. Prema navedenoj procjeni gubitak prihoda od trošarina na duhanske preradevine zbog pomijeranja rokova za plaćanje za uvoznike iznositi će najmanje 110 mil KM.

3. OSNOVNI POKAZATELJI ŽUPANIJE POSAVSKE U 2020.g.²

U izradi ovog poglavlja korišteni su raspoloživi podaci Federalnog zavoda za statistiku, odnosno mjesečni statistički pregledi Federacije BiH po kantonima (od siječnja 2020. godine do travnja 2021. godine). Godišnje publikacije Federalnog zavoda za statistiku i Federalnog zavoda za programiranje razvoja trenutno nisu raspoložive, te će biti objavljene u lipnju odnosno srpnju tekuće godine.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku³ na dan 31.08.2020. godine Županija Posavska je brojala ukupno 40.959 stanovnika, što u odnosu na ukupan broj stanovnika Federacije BiH čini 1,9%. Najveći broj stanovnika živi u općini Orašje (18.817), zatim u općini Odžak (17.656), te najmanje u općini Domaljevac-Šamac (4.486 stanovnika). Promatrano po starosnoj strukturi u Županiji Posavskoj prevladava stanovništvo u dobi od 15-64 godine (oko 72% ukupnog broja stanovnika), starijih od 65 godina je oko 18%, a mlađih od 15 godina oko 10%.

Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća zaposlenih u Županiji Posavskoj u 2020. godini iznosila je 847 KM, što je u odnosu na ostvareni prosjek u 2019. godini povećanje za 39 KM, ili povećanje od 4,8%. Prosječna mjesečna isplaćena bruto plaća zaposlenih u Županiji Posavskoj u 2020. godini iznosila je 1.297 KM, odnosno 61 KM više nego 2019. godine, ili 4,9% više. U prosincu 2020. godine prosječna mjesečna isplaćena neto plaća u Županiji Posavskoj iznosila je 881 KM, dok je prosjek Federacije BiH iznosio 993 KM.

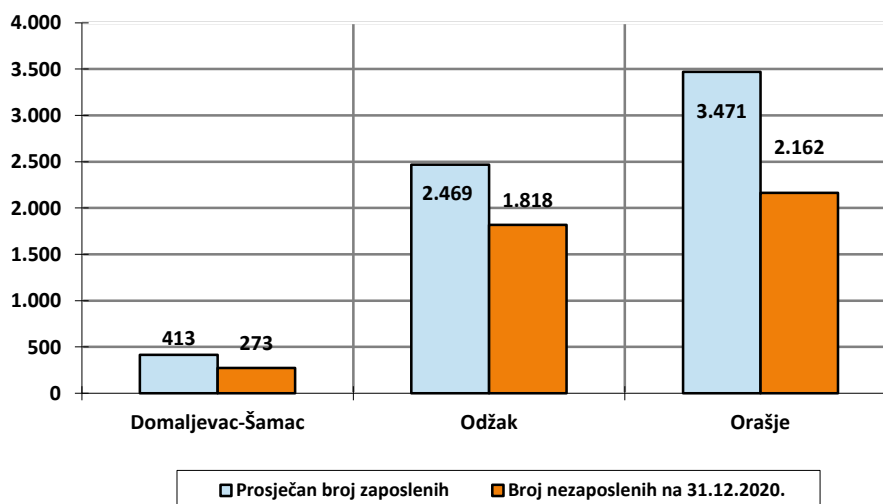
Graf 1. Pregled plaća po općinama Županije Posavske 2020

² FZS: Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po kantonima, broj 3, ožujak 2021.godine

³ FZS: Priopćenje, 31.08.2020.godine

Promatrano po područjima KD BiH 2010 najviše mjesečne neto plaće u Županiji Posavskoj zabilježene su u područjima: proizvodnje i opskrbe električnom energijom, plinom parom i klimatizacijom (1.738 KM), administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima (1.458 KM), informacija i komunikacija (1.422 KM), te u financijskim djelatnostima (1.300 KM). Najniže isplaćene neto plaće zabilježen su u područjima umjetnosti, zabave i rekreacije (384 KM).

Od ukupno registrirane 6.353 zaposlene osobe u Županiji Posavskoj u 2020. godini, najveći broj zaposlenih registriran je u području prerađivačke industrije (1.497 zaposlenih osoba) i trgovini na veliko i malo (1.291 zaposlena osoba).

Graf 2. Prosječan broj zaposlenih i broj nezaposlenih na dan 31.12.2020. po općinama ŽP 2020.

Promatrano po općinama Županije Posavske podaci o zaposlenosti, nezaposlenosti i plaćama u 2020. godini kretali su se na sljedeći način:

Tablica 4. Zaposlenost, nezaposlenost i plaće u ŽP, 2020.g.

	Broj zaposlenih	Broj nezaposlenih, stanje na dan 31.12.2020.	Neto plaća u KM	Bruto plaća u KM
Županija Posavska	6.353	4.253	847	1.297
Orašje	3.471	2.162	960	1.476
Odžak	2.469	1.818	726	1.109
Domaljevac-Šamac	413	273	610	924

U odnosu na 2019. godinu do pada broja registriranih zaposlenih osoba došlo je u sve tri općine Županije Posavske, a ukupan broj zaposlenih osoba smanjio se za 196 ili za oko 3%. S druge strane, registrirani broj nezaposlenih osoba u Županiji Posavskoj u odnosu na stanje na dan 31.12.2019. godine porastao je za 2,5% (do pada broja nezaposlenih osoba u odnosu na 2019. godinu došlo je samo u Općini Domaljevac-Šamac).

U segmentu poljoprivrede, šumarstva i ribolova u 2020. godini zasijano je ukupno 15.639 ha površina (najviše u Općini Orašje 7.027 ha), od čega je najviše hektara zasađeno kukuruzom (5.226 ha), potom pšenicom (4.031 ha), te sojom (2.960 ha). Od povrtnog bilja i dalje je bio najzastupljeniji krumpir (226 ha), kupus i kelj (129 ha) te rajčica (102 ha). I u povrtnoj proizvodnji u 2020. godini prednjačila je Općina Orašje s ukupno 340 ha zasijanih

površina, a slijede Općina Odžak sa 310 ha i Općina Domaljevac-Šamac sa 117 ha. Tijekom 2020. godine Općina Odžak je zasijala najviše stočnog krmnog bilja, čak 1.298 ha od ukupno 1.579 ha zasijanih površina pod stočnim krmnim biljem u Županiji Posavskoj.

Proizvodnja ranih i kasnih usjeva i voća u 2020. godini temeljila se na najvećim dijelom na kukuruzu u zrnju s ukupnim prinosom od 35,5 tisuća tona i merkantilnoj pšenici s ukupnim prinosom od gotovo 20 tisuća tona, dok je u proizvodnji voća tradicionalno prednjačila šljiva (preko 1.000 tona prinosa), jabuke (oko 250 tona prinosa) i kruške (oko 150 tona prinosa).

U okviru stočne proizvodnje tijekom 2020. godine prednjačila je proizvodnja jaja (preko 13 milijuna komada, što je 28,6% više nego u 2019. godini), i kravljeg mlijeka (preko 3,1 milijuna litara, proizvodnja u odnosu na 2019. godinu smanjena za 1,7%).

Tablica 5. Brojno stanje stoke u Županiji Posavskoj u 2020. godini

Brojno stanje stoke	Ukupno		Indeks 2020/2019
	2019	2020	
Goveda	2.906	2.800	96,4
Ovce	590	520	88,1
Svinje	16.592	15.521	93,5
Konji	26	26	100,0
Perad (u 000 grla)	97	103	106,2
Koke nesilice (u 000 grla)	70	76	109,3
Koze	207	206	99,5
Košnice pčela	2.530	2.320	91,7

Ukupni indeks industrijske proizvodnje u razdoblju od siječnja do prosinca 2020. godine u odnosu na isto razdoblje 2019. godine, očekivano je opao i iznosio 95,3. Promatrano prema glavnim industrijskim grupacijama (GIG) do rasta industrijske proizvodnje u promatranom razdoblju došlo je samo u proizvodnji kapitalnih proizvoda (indeks 103,1), dok je najveći pad zabilježen u proizvodnji netrajnih proizvoda za široku potrošnju (indeks 82,5). Prerađivačka industrija je u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu, također zabilježila pad od 5 indeksnih bodova, što se osobito odrazilo u proizvodnji duhanskih proizvoda (indeks 44,9), dok su primjerice proizvodnja prehrambenih proizvoda, proizvodnja strojeva i uređaja te proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica zabilježile rast u odnosu na 2019. godinu. Do pada indeksa industrijske proizvodnje došlo je i u proizvodnji i opskrbi električnom energijom i plinom (indeks 98,4).

Tablica 6. Indeks industrijske proizvodnje prema glavnim industrijskim skupinama i područjima KD BiH 2010 Županije Posavske 2020

	2020/2019
	Županija Posavska
INDUSTRIJA UKUPNO	95,3
PREMA GLAVNIM INDUSTRIJSKIM SKUPINAMA	
Intermedijarni proizvodi	94,5
Energija	98,4
Kapitalni proizvodi	103,1
Trajni proizvodi za široku potrošnju	97,9
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	82,5
PREMA PODRUČJIMA I OBLASTIMA KD-a	
Prerađivačka industrija	95,0
Proizvodnja, opskrba el.energijom, plinom i vodom	98,4

U razdoblju siječanj-prosinac 2020. godine u Županiji Posavskoj ostvaren je izvoz u ukupnom iznosu od 102,48 mil. KM, što je 12,2% manje u odnosu na izvoz u 2019. godini. Promatrano po područjima klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010 najviše su se izvozili proizvodi prerađivačke industrije (101,05 milijuna KM), iako je i njihov izvoz zabilježio pad u odnosu na 2019. godinu. Razvrstano po sektorima i odsjecima najveći izvoz u 2020. godini ostvaren je kako slijedi:

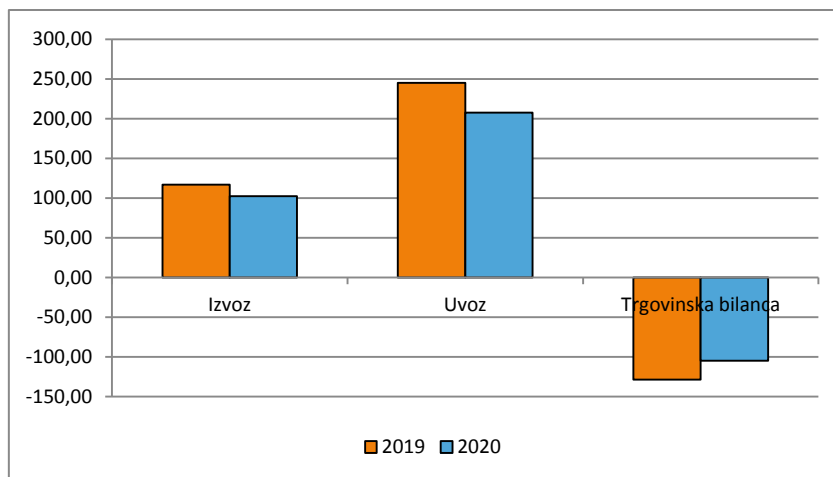
- u sektoru hrane i živih životinja – žitarice i proizvodi od žitarica (oko 4 milijuna KM),
- u sektoru sirovih nejestivih tvari – sirova koža i sirovo krzno (5,1 milijun KM),
- u sektoru kemijskih proizvoda – plastične mase (5,1 milijun KM),
- u sektoru industrijskih proizvoda – proizvodi od drveta osim namještaja (5,4 milijuna KM), i metalni proizvodi (6,3 milijuna KM),
- u sektoru strojeva i prijevoznih sredstava – električni strojevi, aparati i uređaji (39,03 milijuna KM), i drumska vozila (19,3 milijuna KM), te
- u sektoru raznih industrijskih proizvoda – namještaj i njegovi dijelovi (4,4 milijuna KM), i ostali industrijski proizvodi (7,8 milijuna KM).

Prema međunarodnoj klasifikaciji ekonomske namjene proizvoda najviše su se izvozili kapitalni proizvodi (osim prijevoznih sredstava), potom industrijski materijali, dok su se najmanje izvozila goriva i maziva. Glavne zemlje u koje se tijekom 2020. godine izvezilo bile su i dalje zemlje EU (Njemačka, Hrvatska, Slovenija i Austrija), potom Norveška i Srbija, te znatno manje ostale zemlje.

U 2020. godini u Županiji Posavskoj ostvaren je uvoz u ukupnom iznosu od 207,4 mil. KM, što je 15,4% manje u odnosu na 2019. godinu. Do pada uvoza u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu najviše je došlo (promatrano u apsolutnom iznosu) u području prerađivačke industrije, dok je uvoz blago porastao u području poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. Razvrstano po sektorima i odsjecima najveći uvoz u 2020. godini ostvaren je kako slijedi:

- u sektoru hrane i živih životinja – žitarice i proizvodi od žitarica (26,2 milijuna KM), voće i povrće (2,8 milijuna KM) i kava, čaj, kako i začini (2,2 milijuna KM),
- u sektoru sirovih nejestivih tvari – sirova koža i sirovo krzno (5,5 milijuna KM), i drvo i pluto (2,4 milijuna KM),
- u sektoru mineralnih goriva, maziva i srodnih proizvoda – nafta i naftni derivati (66 milijuna KM),
- u sektoru kemijskih proizvoda – plastične mase (6,4 milijuna KM),
- u sektoru industrijskih proizvoda – željezo i olovo (7,0 milijuna KM), i predivo, tkanine i tekstilni proizvodi (3,3 milijuna KM),
- u sektoru strojeva i prijevoznih sredstava – električni strojevi, aparati i uređaji (24,7 milijuna KM), i drumska vozila (5,5 milijuna KM), te
- u sektoru raznih industrijskih proizvoda – znanstveni i kontrolni instrumenti (1,8 milijuna KM), i ostali industrijski proizvodi (2,0 milijuna KM).

Prema međunarodnoj klasifikaciji ekonomske namjene proizvoda najviše su se uvozili goriva i maziva, potom industrijski materijali, i hrana i pića, dok su se najmanje uvozila prijevozna sredstva, njihovi dijelovi i pribor. Glavne zemlje uvoznice u 2020. godini bile su zemlje EU (Italija, Njemačka, Hrvatska i Mađarska), ali i Ruska Federacija i Kina.

Graf 3. Izvoz, uvoz i trgovinska bilanca roba u mil.KM ŽP 2020

4. POKAZATELJI EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE ŽUPANIJE POSAVSKE U RAZDOBLJU 2022.-2024.GODINA

4.1. Strateško usmjerenje Vlade Županije Posavske

U razdoblju 2022.-2024. godina rad Vlade Županije Posavske biti će usmjeren na sljedeće strateške ciljeve:

1. Poboljšanje poslovnog okruženja i konkurentnosti gospodarstva za održivi rast sa sljedećim prioritetima: jačanje gospodarstva uz digitalizaciju i specijalizaciju za stvaranje dodane vrijednosti i zapošljavanja, unaprjeđenje potpore razvoju poljoprivrede i ruralnih područja, te poboljšanje turističke ponude za održivi turizam.
2. Unaprjeđenje javne usluge u zdravstvu i obrazovanju te povećanje opsega društvene infrastrukture na načelima dobrog upravljanja sa sljedećim prioritetima: poboljšanje uvjeta i infrastrukture za odgoj i obrazovanje, poboljšanje demografske obnove i socijalno-zdravstvene skrbi, te smanjenje rizika od katastrofa prouzročenih prirodnim i drugim nesrećama.
3. Uspostavljanje prostorno-planskog i okolišno prihvatljivog sustava upravljanja okolišem, uz uravnoteženi teritorijalni razvoj infrastrukture (javne i komunalne) sa sljedećim prioritetima: uspostavljanje i jačanje integralnog sustava upravljanja prostorom i zaštitom okoliša, te pružanje potpore primjeni načela zaštite okoliša i standardima održivog razvoja u upravljanju prirodnim resursima i infrastrukturi.

Tijekom 2021. godine planira se usvajanje dva strateški važna dokumenta: Prostorni plan i Strategija razvoja Županije Posavske za razdoblje 2021.-2027. godina, koji će značajno odrediti smjer i dinamiku razvoja Županije Posavske.

4.2. Prihodi Županije Posavske, 2020.-2024. g.

Revidirane projekcije javnih prihoda (neizravni porezi, porez na dobit i porez na dohodak) za 2021. godinu i razdoblje 2022.-2024. godina dobivene su od Federalnog ministarstva financija u drugoj polovici svibnja 2021. godine. Projekcije su temeljene na povijesnom i tekućem trendu naplate (Q1 2021), prateći pozitivne prognoze kretanja ključnih makroekonomskih parametara Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), koji ukazuju na postupni oporavak ekonomije, pretpostavljajući da se negativni učinci pandemije COVID-19 virusa na ekonomiju neće značajnije prenijeti u drugu polovicu 2021. godine. Očekivani iznosi naplate pojedinih kategorija prihoda i pored pretpostavljenog rasta, zbog značajno oslabljene baze u 2020. godini, u apsolutnim iznosima će još uvijek biti zadržani na skromnoj razini.

Srednjoročne projekcije prihoda za razdoblje 2022.-2024.godina prate pozitivne makroekonomske prognoze za navedeno razdoblje, ali istovremeno zadržavaju određenu razinu opreza i konzervativnosti u procjenama.

Prihodi od neizravnih poreza

Projekcije prihoda od neizravnih poreza zasnovane su na srednjoročnom Planu naplate ukupnih prihoda na Jedinственном računu, preuzetom od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za neizravno oporezivanje (OMA) u travnju 2021. godine. Temeljem srednjoročnih prognoza kretanja krajnje potrošnje izvršena je procjena učešća Federacije BiH u međuentitetskoj raspodjeli, dok je projekcija raspoloživog dijela ovih prihoda za raspodjelu korisnicima u Federaciji BiH, po godinama, zasnovana i na planu otplate vanjskog duga u razdoblju 2021.-2024.godina. U projekciju prihoda od neizravnih poreza za 2021. godinu uključeno je i drugo privremeno poravnanje između entiteta za 2020. godinu, realizirano u korist Federacije BiH u prvom kvartalu 2021. godine.

Uputom o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u приходima od neizravnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2021. godinu utvrđeni su sljedeći udjeli u raspodjeli prihoda po osnovi neizravnih poreza za 2021. godinu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 86/20):

Tablica 7. Koeficijenti za raspodjelu prihoda od neizravnih poreza za 2021.godinu

Županija Posavska	1,966%
Općina Domaljevac-Šamac	0,180%
Općina Odžak	0,740%
Općina Orašje	0,680%

Osim navedenog, Uputom je utvrđen i udjel Županije Posavske u 60% sredstava s posebnog računa proračuna Federacije za uplatu naknade za ceste iz cijene naftnih derivata koji za 2021. godinu iznosi 2,11%. Sukladno županijskim propisima 42% ovog iznosa se dijeli na sljedeći način: općina Orašje 52%, općina Odžak 38%, i općina Domaljevac-Šamac 10%. Na isti način i u istim omjerima se dijele i sredstva prihoda od putarine 0,25 KM/litra.

Prema revidiranim projekcijama prihoda od neizravnih poreza Federalnog ministarstva financija iz svibnja 2021. godine procjenjuje se da će prihodi od neizravnih poreza koji

pripadaju Županiji Posavskoj (Županija i općine) u 2021. godini iznositi 28.564.733 KM ili 1,3% manje u odnosu na izvršenje ovih prihoda u 2020. godini (383.739 KM manje). U razdoblju 2022.- 2024. godina očekuje se uglavnom njihov postupni rast i to na: 30.091.451 KM u 2022. godini, 29.033.505 KM u 2023. godini i 30.763.629 KM u 2024. godini.

Tablica 8. Prihodi od neizravnih poreza iz raspodjele s JR za razdoblje 2020.-2024.godina

Neizravni porezi	Izvršenje 2020.	PROJEKCIJA			
		2021.	2022.	2023.	2024.
1. Županija Posavska	28.948.472	28.564.705	30.091.451	29.033.505	30.763.629
1.1. Županijski proračun	25.544.471	25.194.705	26.541.303	25.608.172	27.134.178
1.2. Općinski proračuni	3.404.001	3.370.028	3.550.148	3.425.333	3.629.451
1.2.1. Domaljevac-Šamac	381.483	379.128	399.392	385.350	408.313
1.2.2. Odžak	1.574.141	1.558.638	1.641.943	1.584.216	1.678.621
1.2.3. Orašje	1.448.377	1.432.262	1.508.813	1.455.766	1.542.516

Nadalje, procjenjuje se da će prihodi od neizravnih poreza za upravitelje cesta na razini Županije Posavske u 2021. godini iznositi 1.735.648 KM ili 0,7% više u odnosu na izvršenje ovih prihoda za 2020. godinu. U razdoblju 2022.-2024. godina prihodi od neizravnih poreza za direkcije cesta kretati će se u iznosima od 1.817.122 KM, 1.788.453 KM i 1.882.487 KM respektivno.

Tablica 9. Prihodi za upravitelje cesta za razdoblje 2020.-2024.godina

Neizravni porezi	Izvršenje 2020.	PROJEKCIJA			
		2021.	2022.	2023.	2024.
1. Upravitelji cesta	1.723.585	1.735.648	1.817.122	1.788.453	1.882.487
1.1. Prihodi od neizravnih poreza iz raspodjele s JR	1.229.108	1.235.093	1.301.106	1.255.362	1.330.170
1.2. Prihodi od namjenske putarine za financiranje autocesta i cesta	494.477	500.554	516.016	533.091	552.317

Tablica 9a. Prihodi za upravitelje cesta za razdoblje 2021.-2024.godina – općine pojedinačno

OPĆINA	PROJEKCIJA			
	2021.	2022.	2023.	2024.
1.1. Prihodi od neizravnih poreza iz raspodjele s JR				
Općine (42%)	518.739	546.465	527.252	558.671
o/t Orašje (52%)	269.744	284.162	274.171	290.509
o/t Odžak (38%)	197.121	207.657	200.356	212.295
o/t Domaljevac-Šamac (10%)	51.874	54.646	52.725	55.867
1.2. Prihodi od namjenskih putarina za financiranje cesta i autocesta				
Općine (42%)	210.233	216.727	223.898	231.973
o/t Orašje (52%)	109.321	112.698	116.427	120.626
o/t Odžak (38%)	79.888	82.356	85.081	88.150
o/t Domaljevac-Šamac (10%)	21.023	21.673	22.390	23.197

Porez na dobit

Projekcije prihoda od poreza na dobit za 2021. godinu prate povijesni trend naplate iz 2020. godine, tekući trend naplate (Q1 2021), pretpostavljajući da je u ovom kvartalu došlo i do jače naplate, uslijed djelomičnog tzv. „prelijevanja“ uplata koje su trebale biti realizirane u 2020. godini, koje će u ostatku godine biti na nešto nižoj razini, ali uz pretpostavku da ipak neće doći do značajnijih poremećaja u dinamici uplata tijekom ostatka godine. Prateći prognoze gospodarskog oporavka, kao i jačih investicijskih aktivnosti od 2022. godine pa

nadalje, očekuje se da će ukupni prihodi od poreza na dobit u razdoblju 2022.-2024. godina ostvariti stabilan rast iz godine u godinu.

Porez na dobit poduzeća izuzev banaka i drugih financijskih organizacija predstavlja u cijelosti prihod Županije. Učinci naplate prihoda od poreza na dobit, od uvođenja novog Zakona o porezu na dobit uz prilagođavanje makroekonomskih pretpostavki i povijesnih trendova ostvarenja prihoda po ovoj osnovi, do 2018. godine pokazivalo je stalni rast za županijske proračune, a koji se različito odražavaju za svaku županiju pojedinačno. Naime, promatrajući naplatu u Proračunu Županije Posavske, ovi prihodi su od prve godine primjene Zakona (2008. godine) više nego 2,5 put porasli u 2009. godini, te u godinama koje su slijedile nastavili rasti. U 2018. godini u odnosu na ostvarenje iz 2017. godine došlo je do pada ovih prihoda za 13,0%, a u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu ponovnog pada od 5,2%, te su isti u 2019. godini iznosili 3.241.035 KM. Prihodi od poreza na dobit u 2020. godini, kao i ostali javni prihodi pod utjecajem negativnih posljedica pandemije COVID-19 virusa, zabilježili su pad u odnosu na 2019. godinu i to za 12,4% (u apsolutnom iznosu pad od 401.919 KM).

Prognozom postupnog oporavka ekonomije očekuje se i da će se prihodi od poreza na dobit već od 2021. godine vratiti u uobičajene okvire. Tako se predviđa da će prihodi od poreza na dobit poduzeća u 2021. godini iznositi 3.557.494 KM (što je rast od 25,3% u odnosu na izvršenje u 2020. godini).

U razdoblju 2022.-2024. godina očekuje se da će prihodi Županije Posavske od poreza na dobit poduzeća i dalje rasti ali po umjerenijim stopama od 3,1%, 3,3% i 3,6% respektivno. To znači da će porez na dobit u 2024. godini iznositi 3.925.211 KM, što je 38,3% više od ostvarenja u 2020. godini.

Tablica 10. Prihodi od poreza na dobit za razdoblje 2020.-2024.godina

Vrsta prihoda	Izvršenje 2020.	PROJEKCIJA			
		2021.	2022.	2023.	2024.
Porez na dobit poduzeća	2.839.116	3.557.494	3.667.777	3.788.813	3.925.211

Na razini Županije Posavske prihodi od poreza na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza) ostvaruju se u godišnjim iznosima od 1.400 KM do 3.000 KM, dok se procjenjuje da će se prihodi od poreza na dobit pojedinaca općina Županije Posavske u razdoblju 2022.-2024. godina kretati u ukupnim iznosima od 1.100 KM do 1.400 KM, pod uvjetom da dođe do očekivanog oporavka ekonomije.

Porez na dohodak

Prateći tekuće trendove u naplati (Q1 2021) po svim izvorima oporezivog dohotka pojedinačno, uz pretpostavku skromnijeg rasta broja zaposlenih osoba i rasta prosječne neto plaće u 2021. godini, predviđa se da će u 2021. godini ukupna razina naplate prihoda od poreza na dohodak u svim županijama/kantonima biti veća u odnosu na 2020. godinu. Dio pretpostavljenog rasta kod određenog broja županija/kantona vezan je i za privremeno obustavljene uplate akontacija poreza na dohodak od samostalne djelatnosti u 2020. godini, koje su djelomično izmirene tijekom prvog kvartala 2021. godine. U razdoblju 2022.-2024. godina se potom projicira stabilni rast ovih prihoda, temeljem pozitivnih prognoza kretanja na tržištu rada.

Projicirani iznosi za proračune jedinica lokalne samouprave iskazani su na osnovi minimalnog udjela, propisanog Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15).

U odnosu na izvršenje prihoda od poreza na dohodak Županije Posavske za 2020. godinu koje je iznosilo 4.674.488 KM, u 2021. godini se, prema revidiranim projekcijama FMF-a, očekuje rast ovih prihoda od 4,6% (4.890.984 KM), dok se u razdoblju 2022.-2024. godina očekuje daljnji postupni rast ovih prihoda u odnosu na prethodne godine za 3,7% (5.069.930 KM), 4,7% (5.306.263 KM) i 4,7% (5.557.571 KM) respektivno.

Tablica 11. Prihodi od poreza na dohodak za razdoblje 2020.-2024.godina

VRSTA PRIHODA	Izvršenje 2020.	PROJEKCIJA			
		2021	2022.	2023.	2024.
1. Porez na dohodak	4.674.488	4.890.984	5.069.930	5.306.263	5.557.571
1.1. Županijski proračun	3.058.496	3.205.551	3.322.832	3.477.725	3.642.432
1.2. Općinski proračuni	1.615.992	1.685.433	1.747.098	1.828.538	1.915.139

Analizom ostvarenih i raspoređenih prihoda od poreza na dohodak općina Županije Posavske na godišnjoj razini u razdoblju 2018.-2020. godine uočeno je da su se isti kretali u slijedećim rasponima:

- Općina Orašje: 57,26%-60,34% - prosjek posljednje tri godine 58,42%
- Općina Odžak: 33,17%-36,58% - prosjek posljednje tri godine 35,30%
- Općina Domaljevac-Šamac: 6,19%-6,49% - prosjek posljednje tri godine 6,28%.

Neporezni prihodi

Neporezni prihodi županije uključuju prihode od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihode od pozitivnih tečajnih razlika, naknade, pristojbe i prihode od pružanja javnih usluga u koje se ubrajaju: administrativne, sudske i komunalne pristojbe i ostale proračunske naknade, naknade i pristojbe po Federalnim zakonima i drugim propisima i prihodi od pružanja javnih usluga i neplanirane uplate te novčane kazne.

Planira se da će županijski proračun i proračuni općina Županije Posavske u 2022. godini prikupiti 8.497.320 KM neporeznih prihoda, što je 1,8% više nego što se očekuje u 2021. godini. Nadalje se predviđa da bi neporezni prihodi u 2023. i 2024. godini trebali i dalje rasti, odnosno očekuje se da će iznositi 8.573.690 KM u 2023. godini i 8.674.970 KM u 2024. godini.

Tekuće i kapitalne potpore i kapitalni primici

Uzevši u obzir pojačane aktivnosti korisnika Proračuna Županije Posavske i općina Županije Posavske, kao i njihov angažman u apliciranju za novčana sredstva po projektima u zemlji i inozemstvu, realizacija tekućih i kapitalnih potpora bi i dalje trebala ostati barem na razini ostvarenja iz prethodnih godina.

Nadalje, kako su u tijeku konzultacije federalne, županijskih i općinskih/gradskih razina oko nove izmjene Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine, a čiji ishod bi mogao ponovno porazno djelovati na Proračun Županije

Posavske, u razdoblju 2022.-2024. godina će se pri planiranju Proračuna za sljedeću fiskalnu godinu i dalje planirati tekuće potpore iz Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine.

Međutim, u planiranju ukupnog okvira prihoda Županije Posavske za razdoblje 2022.-2024. godina neće se uzimati u obzir plan tekućih i kapitalnih potpora i primitaka, obzirom na veliki stupanj neizvjesnosti u realizaciji ove vrste prihoda.

Ukupni prihodi proračunâ Županije Posavske (Županija Posavska i općine) – bez tekućih i kapitalnih potpora i primitaka

Tablica 12. Projekcije ukupnog okvira prihoda – Županija Posavska i općine Proračuna za razdoblje 2020.-2024.g. (Izvor: Projekcije javnih prihoda za 2021. god. i razdoblje 2022-2024.godina, FMF, svibanj 2021.)

Vrsta prihoda	Izvršenje	Plan	Projekcija		
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
I Porezni prihodi	38.578.910	39.130.568	41.225.580	40.523.693	42.790.127
1. Prihodi od neizravnih poreza	30.672.057	30.300.380	31.908.573	30.821.957	32.646.115
1.1. Županija	25.544.471	25.194.705	26.541.303	25.608.172	27.134.178
1.1. Općine	3.404.001	3.370.028	3.550.148	3.425.332	3.629.450
1.1. Upravitelji cesta	1.723.585	1.735.647	1.817.122	1.788.453	1.882.487
2. Prihodi od izravnih poreza	7.906.853	8.830.188	9.317.007	9.701.736	10.144.012
2.1. Porez na dobit poduzeća	2.839.116	3.557.494	3.667.777	3.788.813	3.925.211
2.2. Porez na dohodak	4.674.488	4.890.984	5.069.930	5.306.263	5.557.571
2.2.1. Županija	3.058.496	3.205.551	3.322.832	3.477.725	3.642.432
2.2.2. Općine	1.615.992	1.685.433	1.747.098	1.828.538	1.915.139
2.3. Porezi građana*	392.484	380.280	577.820	605.180	659.750
2.4. Ostali porezi	765	1.430	1.480	1.480	1.480
II Neporezni prihodi	7.309.946	8.349.500	8.497.320	8.573.690	8.674.970
1. Prihodi od pod.akt.i imovine	2.527.789	2.739.540	2.756.620	2.781.160	2.804.630
2. Naknade i pristojbe	4.291.954	5.059.790	5.116.400	5.149.410	5.207.900
3. Novčane kazne	490.203	550.170	624.300	643.120	602.440
4. Ostali neporezni prihodi	0	0	0	0	0
UKUPNO (I + II):	45.888.856	47.480.068	49.722.900	49.097.383	51.456.097

*Porezi građana – porez na dobit pojedinaca, porez na plaću i radnu snagu (z.o.), porez na imovinu i domaći porezi na dobra i usluge (z.o.)

Prihodi izvanproračunskih fondova Županije Posavske

U okviru revidiranih projekcija javnih prihoda za 2021. godinu i projekcija za razdoblje 2022.-2024. godina iz svibnja 2021. godine, po prvi put dostavljene su i projekcije naplate doprinosa za zdravstveno osiguranje i osiguranje od neuposlenosti, koje naplaćuju županijski izvanproračunski fondovi (Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske i Služba za upošljavanje Županije Posavske).

Promatrajući odnos između očekivane ukupne naplate u 2021. godini i ukupno ostvarene naplate iz 2020. godine, kod svih izvanproračunskih fondova, vidna je negativna stopa kretanja, obzirom da je baza iz 2020. godine bila djelomično podržana subvencijama Vlade Federacije Bosne i Hercegovine. Isključivanjem istih iz usporedne baze, zamjećuje se nešto skromniji rast u 2021. godini, dok se u razdoblju 2022.-2024. godina očekuje stabilniji i veći porast u naplati.

Tablica 13. Projekcije doprinosa za zdravstveno osiguranje i doprinosa za osiguranje od neuposlenosti za razdoblje 2021.-2024. godina (Izvor: Projekcije javnih prihoda za 2021. god.i razdoblje 2022-2024.godina, FMF, svibanj 2021.)

u KM

VSRTA PRIHODA	PROJEKCIJA			
	2021	2022	2023	2024
Doprinosi za zdravstveno osiguranje (Zavod zdravstvenog osiguranja ŽP)	13.719.709	14.232.826	14.913.155	15.639.426
Doprinosi za osiguranje od neuposlenosti (Služba za upošljavanje ŽP)	1.221.298	1.268.073	1.330.336	1.396.986

5. STRATEGIJA UPRAVLJANJA JAVNIM DUGOM

U Proračunu Županije Posavske za 2022. godinu potrebno je planirati sredstva za otplatu vanjskog pozajmljivanja u apsolutnom iznosu od 524.770 KM, te izdatke za kamate na vanjsko pozajmljivanje u apsolutnom iznosu od 30.600 KM.

Ova sredstva se odnose na otplatu:

- 1) kredita UniCredit Bank Austria AG - Podugovor o kreditu za Projekt nabavke, obuke i održavanja medicinske i nemedicinske opreme i usluga u Kantonalnoj bolnici Orašje, te
- 2) kredita Export-Import Banka Koreja/EDCF - Podugovor o zajmu za Projekt Modernizacija bolnica u Bosni i Hercegovini - Faza II.

Kretanje izdataka po osnovi otplate duga (glavnice i kamata) u razdoblju 2020.-2024. godina prikazano je u Tablici 14.

Tablica 14. Izdaci za otplate dugova i izdaci za kamate u razdoblju 2020.-2024.godina

Opis	Izvršenje	Plan	Projekcije		
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Kredit Export-Import banke Koreja	103.509	107.100	112.560	111.140	109.770
Kredit UniCredit Bank Austria	453.176	448.090	442.810	437.630	432.450
UKUPNO:	556.685	555.190	555.370	548.770	542.220

Napomena: Zbog mogućih tečajnih razlika iznosi planirani za otplate dugova (glavnica i kamate) su u planu zaokruženi na više. Kao okvirni tečaj KRW-KM korišten je 1 KRW=0,0016 KM

Kod planiranja otplate dugova važno je, opreza radi, uzeti u obzir da su sredstva MMF-a (RFI), koja su Proračunom Županije Posavske za 2021. godinu planirana u iznosu od 7,6 milijuna KM kao tekuća potpora (grant) neizvjesna, o čemu još ne postoje službene informacije. U tom slučaju, a radi očuvanja likvidnosti Proračuna, Vlada Županije Posavske će, na prijedlog Ministarstva financija Županije Posavske, razmotriti mogućnosti unutarnjeg zaduživanja Proračuna Županije Posavske, o čemu će konačnu odluku donijeti Skupština Županije Posavske.

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
 Županija Posavska
 Vlada
 Broj: _____/21
 Orašje, _____ 2021. godine

Predsjednik Vlade

Duro Topić